

Valsts kase

Smiļšu iela 1, Rīga, LV-1919, tālr. 67094222, e-pasts pasts@kase.gov.lv, www.kase.gov.lv

APSTIPRINU
Finanšu ministrs
(paraksts*) A. Ašeradens
Rīgā, Datums skatāms laika zīmogā

STRATĒGIJA
Rīgā

24.04.2024

Nr. 11

Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģija

SATURS

1.	Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības mērķis	5
2.	Valsts parāda portfeļa vadība	6
2.1.	Valsts parāda portfeļa vadības mērķis un pamatprincipi	6
2.2.	Valsts parāda portfeļa vadības uzdevumi	6
2.3.	Valsts parāda portfeļa struktūras parametri	7
3.	Valsts aizņēmumu un likviditātes vadība	8
3.1.	Valsts aizņēmumu un likviditātes vadības mērķis un pamatprincipi	8
3.2.	Valsts aizņēmumu un likviditātes vadības uzdevumi	8
4.	Naudas līdzekļu ieguldīšana	10
4.1.	Naudas līdzekļu ieguldīšanas mērķis un pamatprincipi	10
4.2.	Naudas līdzekļu ieguldīšanas uzdevumi	11
5.	Finanšu risku vadība	12
6.	Sadarbības partneru attiecību vadība	14
7.	Noslēguma jautājumi	16

Terminu skaidrojumi

Atvasināto finanšu instrumentu darījumi – darījumi, kuru vērtība mainās atkarībā no cita aktīva vērtības izmaiņām un kurus ietekmē viens vai vairāki finanšu riski, kas piemīt atvasinātā finanšu instrumenta pamatā esošajam aktīvam, un, kas tiek pārdalīti starp darījumā iesaistītajām pusēm.

Atpirkšanas darījumi (turpmāk tekstā - *Buy back* darījumi) - Latvijas centrālās valdības emitēto fiksēta ienākuma parāda vērtspapīru (turpmāk – valsts parāda vērtspapīri) atpiršanas darījumi.

Apmaiņas darījumi – valsts parāda vērtspapīru apmaiņas vai aizvietošanas darījumi (*angl. exchanges, switches*).

Darījumu partneris – vietējā vai ārvalstu finanšu institūcija, vai ārvalstu (parāda vadības) publiskā struktūra, ar kuru Valsts kase slēdz darījumus.

Fiksētā ienākuma parāda vērtspapīri – vērtspapīri (parādzīmes, obligācijas, ķīlu zīmes u.c.), kuri nodrošina to īpašniekam iespēju saņemt ienākumu saskaņā ar iepriekš noteiktiem nosacījumiem (termiņiem un likmēm, vai to noteikšanas algoritmiem), izņemot subordinēta parāda vērtspapīrus.

Ieguldīšanas darījumi – naudas līdzekļu vadības ietvaros līdzekļu ieguldīšanā pieļaujamie darījumi.

Iekšējais finanšu tirgus – finanšu darījumu slēgšana un publiskā piedāvājuma izteikšana Latvijā, kas pamatā orientēts uz dalībniekiem, kas izmanto elektronisko tirdzniecības platformu, kas reģistrēta Latvijā un tml.

Naudas līdzekļi – Valsts kases naudas līdzekļu kontos pieejamie finanšu resursi.

Krājobligācijas – iekšējā finanšu tirgū tikai fiziskām personām emitēti netirgojami valsts parāda vērtspapīri.

Kredītreitings – starptautiskās kredītreitings aģentūras „Moody’s Investors Service” noteiktais ilgtermiņa kredītreitings (vai „S&P Global” vai „Fitch Ratings” aģentūru noteiktais kredītreitings, kas pielīdzināts „Moody’s Investors Service” noteiktajai klasifikācijai).

Kredītrisks – iespēja, ka partnerpuse, finanšu instrumenta emitents un/vai tā galvnieks nespēs noteiktā laikā un pilnā apmērā pildīt savas saistības.

Kredītriska mijmaiņas darījums (*Credit Default Swap* – turpmāk tekstā CDS) – finanšu instruments, kas nodrošina iespēju apdrošināties pret konkrētas institūcijas maksātnespēju.

Kredītspējas nodrošinājuma līgums (*Credit Support Annex* – turpmāk tekstā CSA) – starptautiskās mijmaiņas un atvasināto finanšu darījumu asociācijas pamatlīguma (*International Swaps and Derivatives Association* – turpmāk tekstā ISDA) pielikums, kas tiek pielietots, lai slēgtu atvasinātos finanšu darījumus starpbanku tirgū, sniedzot/ pieņemot finanšu nodrošinājumu (garantiju).

Likviditātes risks – finansējuma nepietiekamības risks Valsts kases naudas līdzekļu kontos valsts finansiālo saistību savlaicīgai izpildei pilnā apmērā nākamo 12 mēnešu laikā.

Partnerpuse – vietējā vai ārvalstu finanšu institūcija, vai ārvalstu (parāda vadības) publiskā struktūra ar kuru Valsts kase slēdz vai ir gatava slēgt noguldījumu, kontu atlikumu, valūtas pirkšanas/pārdošanas, fiksēta ienākuma parāda vērtspapīru pirkšanas ar atpārdošanu, ieguldījumu fiksēta ienākuma parāda vērtspapīros, ja darījums tiek veikts bez piegādes par samaksu, darījumus naudas līdzekļu vadības ietvaros, kā arī atvasināto finanšu instrumentu un *Buy back*, darījumus valsts parāda un naudas līdzekļu vadības ietvaros.

Pārfinansēšanas risks – nespēja pārfinansēt valsts parāda saistības vidējā termiņā ar pieņemamiem nosacījumiem.

Piegāde par samaksu (*delivery versus payment* – turpmāk tekstā DVP) – norēķinu veids fiksēta ienākuma parāda vērtspapīru tirdzniecības darījumiem, kuros norēķini ar vērtspapīriem un naudu

notiek vienlaicīgi, tādējādi izslēdzot risku, ka netiek piegādāti fiksēta ienākuma parāda vērtspapīri vai samaksāta nauda.

Procentu likmju risks – iespēja, ka procentu likmju izmaiņas nelabvēlīgi ietekmēs ieņēmumus/izdevumus. Risks rodas, ja pastāv ievērojama starpība starp aktīvu un pasīvu, kas jūtīgi reaģē uz procentu likmju izmaiņām.

„Pirkti turēšanai” (turpmāk tekstā – *buy and hold* pieeja) – ieguldījumiem fiksētā ienākuma vērtspapīros piemērojamā stratēģija, kas paredz vērtspapīru iegādi ar mērķi turēt iegādātos vērtspapīrus līdz to dzēšanas termiņam.

Sadarbības partneri – valsts parāda vērtspapīru investori, kredītreitinga aģentūras, sadarbības finanšu institūcijas (t.sk. esošās un potenciālās partnerpuses), t.sk. citu valstu (parāda vadības) publiskās struktūras.

Valsts parāds – valsts struktūru, saskaņā ar institucionālo sektoru klasifikāciju (izņemot valsts sektorā ietvertos kontrolētos un finansētos komersantus, ostu un brīvostu pārvaldes, speciālās ekonomiskās zonas) saņemtais un neatmaksātais bruto parāds šādās finanšu instrumentu kategorijās: valsts parāda vērtspapīri (izņemot atvasinātos finanšu instrumentus), aizņēmumi un noguldījumi, tai skaitā krājobligācijas, bezprocentu obligācijas, garantiju depozīti, kā arī klientu (izņemot valsts struktūru, tai skaitā valsts sociālas apdrošināšanas struktūru, bet ieskaitot valsts struktūru kontrolēto un finansēto komersantu, ostu un brīvostu pārvalžu un speciālo ekonomisko zonu) Valsts kasē izvietotie depozīti un kontu atlikumi.

Valūtu risks – iespēja, ka valūtas kursa svārstību rezultātā ārvalstu valūtā denominēto aktīvu/saistību vērtība *euro* izteiksmē mainīsies negatīvā virzienā. Valūtas risks rodas, ja pastāv nesaskaņotība prasību un saistību summās ārvalstu valūtās.

1. Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības mērķis

- 1.1. Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģija (turpmāk – Stratēģija) nosaka Valsts kases darbību valsts parāda un naudas līdzekļu vadības jomā.
- 1.2. Valsts kase regulāri seko Stratēģijas īstenošanas gaitai un iesniedz finanšu ministram ikgadēju ziņojumu par Stratēģijas izpildi.
- 1.3. Ja ir iestājušies apstākļi, pie kuriem nav iespējama valsts parāda un naudas līdzekļu vadība atbilstoši Stratēģijai un šo apstākļu rezultātā ir nepieciešama nekavējoša rīcība, ir pieļaujamas atkāpes no Stratēģijas tās saskaņojot ar finanšu ministru
- 1.4. **Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības mērķis** ir savlaicīgi nodrošināt finanšu resursu pieejamību finansēšanas nepieciešamības segšanai ar iespējami zemākām valsts parāda apkalpošanas izmaksām, ierobežojot finanšu riskus un vienlaikus sekmējot iekšējā finanšu tirgus attīstību.

2. Valsts parāda portfeļa vadība

2.1. Valsts parāda portfeļa vadības mērķis un pamatprincipi

- 2.1.1. **Valsts parāda portfeļa vadības mērķis** ir optimizēt valsts parāda apkalpošanas izmaksas ilgtermiņā, ierobežojot valsts parāda portfeļa finanšu riskus.
- 2.1.2. Valsts parāda portfelis tiek vadīts saskaņā ar šādiem **pamatprincipiem**:
- 2.1.2.1. noteikta optimāla valsts parāda portfeļa struktūra, ņemot vērā finanšu riskus (likviditātes risks, parāda pārfinansēšanas risks, procentu likmju risks, valūtu risks) un finanšu tirgus situāciju, kā arī uzraudzīti un vadīti partnerpušu apjoma un termiņa limiti, ņemot vērā partnerpuses kredītrisku;
 - 2.1.2.2. nodrošināts līdzsvars starp finanšu resursu izmaksām un finanšu risku ierobežošanu ilgtermiņā, par nozīmīgāko uzskatot finanšu risku ierobežošanu un novēršanu, nepieļaujot valsts parāda apkalpošanas izmaksu nekontrolētu palielināšanos;
 - 2.1.2.3. parāda portfeļa vadībā pieļaujami tikai tādi darījumi, kuri ir vienlaikus pamatoti ar zināmām vai prognozējamām naudas plūsmām un pieņēmumiem par procentu likmju tendencēm;
 - 2.1.2.4. parāda portfeļa vadībā tiek izmantotas starptautiskajā finanšu praksē atzītas metodes un tehnoloģijas, ka arī, nepieciešamības gadījumā, juridiskās konsultācijas.

2.2. Valsts parāda portfeļa vadības uzdevumi

- 2.2.1. Saskaņā ar noteikto valsts parāda portfeļa vadības mērķi un pamatprincipiem valsts parāda portfeļa vadībā izvirzīti šādi **uzdevumi**:
- 2.2.1.1. noteikt valsts parāda portfeļa struktūras **parametrus** šādiem valsts parāda raksturlielumiem: dzēšanas profils, tīrā parāda valūtu kompozīcija, procentu likmju struktūra, procentu likmju vidējais svērtais fiksētais periods, parāda vērtspapīru apgrozībā iekšējā finanšu tirgū;
 - 2.2.1.2. uzraudzīt un atbilstoši vadīt **valsts parāda dzēšanas profilu**, lai ierobežotu valsts parāda pārfinansēšanas risku;
 - 2.2.1.3. uzraudzīt un atbilstoši vadīt **tīrā parāda valūtu kompozīciju**, lai ierobežotu valsts parāda valūtu risku;
 - 2.2.1.4. uzraudzīt un atbilstoši vadīt **valsts parāda procentu likmju struktūru un procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu**, lai ierobežotu valsts parāda procentu likmju risku un ilgtermiņā optimizētu valsts parāda apkalpošanas izmaksas;
 - 2.2.1.5. nodrošināt valsts vērtspapīru **pieāvājumu iekšējā finanšu tirgū**, lai radītu iespēju izmantot tā aizņēmšanās potenciālu un vienlaicīgi sekmētu iekšējā finanšu tirgus funkcionēšanu, sniedzot iespējas investoriem veikt ieguldījumus iekšējā aizņēmuma vērtspapīros;
 - 2.2.1.6. regulāri uzraudzīt noteiktos parametrus un ar atvasināto finanšu instrumentu, jaunu aizņēmumu, valsts parāda vērtspapīru atpiršanas/ apmaiņas darījumu vai valūtas konvertācijas palīdzību nodrošināt nepieciešamās valsts parāda portfeļa struktūras atbilstību Stratēģijai;
 - 2.2.1.7. veikt atvasināto finanšu instrumentu efektivitātes izvērtēšanu un uzskaiti atbilstoši starptautiski pieņemtajai riska ierobežošanas uzskaites praksei;

- 2.2.1.8. regulāri veikt valsts parāda portfeļa vērtības jutīguma analīzi, izmantojot modernus analītiskus instrumentus, lai novērtētu noteikto finanšu risku parametru un Stratēģijas īstenošanas efektivitāti un aktualitāti;
- 2.2.1.9. regulāri izvērtēt valsts parāda apkalpošanas izdevumu optimizēšanas iespējas, izmantojot valsts parāda vērtspapīru atpirkšanas un/ vai apmaiņas darījumus.

2.3. Valsts parāda portfeļa struktūras parametri

2.3.1. Pamatojoties uz izvirzītajiem valsts parāda vadības mērķiem un pamatprincipiem, kā arī ņemot vērā esošo valsts parāda struktūru un finanšu tirgus situāciju, noteikti šādi valsts parāda portfeļa struktūras **parametri**:

2.3.1.1. Valsts parāda vērtspapīru, kas sākotnējā izvietošanā pārdoti iekšējā finanšu tirgū, apjoms apgrozībā attiecīgā piecu gadu perioda¹ beigās nav mazāks par apjomu piecu gadu perioda sākumā

2.3.1.2.	Dzēšanas profils (%) no valsts parāda portfeļa	ne vairāk kā
	līdz 1 gadam	25%
	līdz 3 gadiem	50%

2.3.1.3. Fiksētās procentu likmes minimālais īpatsvars valsts parāda portfelī
85%

2.3.1.4. Procentu likmju vidējais svērtais fiksētais periods (gados)²
no 5,0 līdz 9,0

2.3.1.5.	Tīrā parāda ³ valūtu kompozīcija	100% EUR
	pieļaujamā kopējā novirze	+/- 5%
	pieļaujamā novirze vienai valūtai	+/- 5%

2.3.2. Atkāpes no dzēšanas profila, fiksētās procentu likmes minimālā īpatsvara un procentu likmju vidējā svērtā fiksētā perioda parametra robežām pieļaujamas, ja attiecīgā atkāpe nerada papildu finanšu risku.

¹ Fiksētā piecu gadu periodā (t.i., sākot ar 2020.gada sākumu, piemēram, 2020.-2024., 2025.-2029. gadi u.t.t.), ir pieļaujamas negatīvas neto emisijas pie nosacījuma, ka parametrs ir izpildīts piecu gadu perioda beigās (piemēram, 2024.gada beigās, 2029.gada beigās u.t.t.). Parametrs neietver krājobligācijas un nosaka minimālo izpildes līmeni, bet atkarībā no situācijas finanšu tirgos, iekšējā finanšu tirgus attīstības perspektīvām un aizņemšanās iekšējā tirgū izmaksām, valsts parāda vērtspapīru apjoms apgrozībā uz piecu gadu perioda beigām var būt lielāks.

² –relatīvi zemo procentu likmju periodā pamatā orientējoties uz aizņēmumiem ar garākiem atmaksas termiņiem, bet relatīvi augsto procentu likmju un augstas nenoteiktības periodā orientējoties uz aizņēmumiem ar īsākiem atmaksas termiņiem, atbilstoši palielinot/samazinot procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu (gados) Stratēģijas pieļaujamās robežās.

³ – valsts parāda apjoms attiecīgā perioda beigās, no kura tiek atņemts aizdevumu un prasījumu tiesību apjoms, kam nav aprēķināti uzkrājumi aktīvu vērtību samazinājumam (t.sk. likvīdo naudas līdzekļu atlikumi Valsts kases kontos, ieguldījumi depozītos un fiksētā ienākuma parāda vērtspapīros, aizdevumi, prasījuma tiesības (t.sk. atvasināto finanšu instrumentu, kas no kredītriska viedokļa netiek uzskatīti par riskantajiem, prasījumu tiesības)), un kuram tiek pieskaitīti izveidotie uzkrājumi galvojumiem, kā arī atvasināto finanšu instrumentu, kuri no kredītriska viedokļa nav uzskatīti par riskantiem, saistības. Tīrā parāda valūtu kompozīcijas aprēķinā netiek iekļauti darījumi, uzņemtās saistības (angl. allocation) un prasījuma tiesības XDR valūtā, kas ir saistīti ar dalību Starptautiskā Valūtas fondā un kam valūtas risks netiek ierobežots darījumu nosacījumu specifikas dēļ.

3. Valsts aizņēmumu un likviditātes vadība

3.1. Valsts aizņēmumu un likviditātes vadības mērķis un pamatprincipi

- 3.1.1. **Valsts aizņēmumu un likviditātes vadības mērķis** ir savlaicīgi un pilnā apmērā nodrošināt finanšu resursu pieejamību finansēšanas nepieciešamības segšanai, uzturot pastāvīgu finanšu resursu piesaistes iespēju starptautiskajos un iekšējā finanšu tirgū ar optimāliem darījumu nosacījumiem.
- 3.1.2. Valsts aizņēmumu un likviditātes vadība ir balstīta uz šādiem **pamatprincipiem**:
- 3.1.2.1. tiek uzturēta pēc iespējas lielāka elastība aizņēmumu nosacījumu (aizņemšanās laiks, valūta, apjoms, termiņš) izvēlē, nodrošinot likviditātes riska vadību un valsts parāda portfeļa struktūras parametru ievērošanu;
 - 3.1.2.2. izvēloties veicamos aizņēmumus, primāri tiek vērtēta ilgtermiņa aizņemšanās iespēju uzlabošanās finanšu tirgos, nevis katra konkrētā aizņēmuma darījuma nosacījumu īstermiņa salīdzinošais izdevīgums;
 - 3.1.2.3. aizņemšanās instrumentu un to nosacījumu izvēlē primāri tiek izvērtētas aizņēmumu veikšanas iespējas publiskajos finanšu tirgos;
 - 3.1.2.4. divpusējie aizņēmumi un aizņēmumi no starptautiskajām finanšu institūcijām tiek uzskatīti par papildu aizņemšanās iespējām;
 - 3.1.2.5. aizņēmumu darījumi tiek veikti, nodrošinot līdzsvaru starp aizņēmumu darījumu nosacījumu izdevīgumu un investoru bāzes diversifikāciju, vienlaikus veicinot valsts parāda vērtspapīru likviditāti, kā arī ņemot vērā valsts parāda portfeļa vadības pamatprincipus un uzdevumus;
 - 3.1.2.6. veicot aizņēmumu ne *euro* valūtā, vienlaikus tiek nodrošināta atvasināto finanšu instrumentu izmantošana valsts parāda portfeļa vadībai;
 - 3.1.2.7. aizņēmumu un likviditātes vadībā tiek izmantotas starptautiskajā finanšu praksē atzītas metodes un tehnoloģijas, ka arī, nepieciešamības gadījumā, juridiskās konsultācijas;
 - 3.1.2.8. sekmējot iekšējā finanšu tirgus attīstību un nodrošinot iespējami līdzīgas aizņemšanās izmaksas kādas tās būtu citos tirgos vai ar citiem instrumentiem, tiek izmantota aizņemšanās iespēja iekšējā finanšu tirgū un vienlaicīgi ar valsts parāda vērtspapīru kā ar etalona apjoma emisijām tiek nodrošināta likviditāte un iespēja izmantot valsts parāda vērtspapīru peļņas līkni kā atskaites līmeni, izcenojot citus publiskā un privātā sektora aizņēmumus;
 - 3.1.2.9. ir pieļaujama ātrāka aizņemšanās (priekšfinansēšanas nodrošināšana) un vienlaicīga naudas līdzekļu izvietošana, ja tas ir finansiāli izdevīgi lēmuma pieņemšanas brīdī un/vai Valsts kases prognozes liecina, ka tas ir izdevīgi no kopējā aizņēmumu vadības viedokļa;
 - 3.1.2.10. darbībās finanšu tirgos tiek nodrošināta profesionalitāte, atklātība, mērķtiecīgums un savlaicīgums, kā arī līgumsaistības tiek izpildītas noteiktā laikā un apjomā.

3.2. Valsts aizņēmumu un likviditātes vadības uzdevumi

- 3.2.1. Saskaņā ar noteikto mērķi un pamatprincipiem valsts aizņēmumu un likviditātes vadībā izvirzīti šādi **uzdevumi**:
- 3.2.1.1. organizēt aizņemšanās pasākumus saskaņā ar Resursu piesaistīšanas pasākumu plānu vidējam termiņam;

- 3.2.1.2. nodrošināt pastāvīgu naudas līdzekļu piesaistīšanas iespēju likviditātes vadības ietvaros;
- 3.2.1.3. noteikt valsts aizņēmumu etalonus un regulāri novērtēt finanšu tirgos veiktos aizņēmumus pret tiem;
- 3.2.1.4. uzturēt regulāru krājobligāciju piedāvājumu, ievērojot valsts parāda portfeļa vadības pamatprincipus un uzdevumus, kā arī sadarbībā ar krājobligāciju finanšu aģentu nodrošinot pasākumus krājobligāciju sākotnējās izvietošanas kanāla (www.krajobligacijas.lv) uzturēšanai un pilnveidošanai;
- 3.2.1.5. veikt pasākumus privātpersonu pieprasījuma pēc krājobligācijām un citiem valsts parāda vērtspapīriem veicināšanai;
- 3.2.1.6. uzturēt regulāru vērtspapīru piedāvājumu iekšējā finanšu tirgū, ar primāro dīleru atbalstu nodrošinot finanšu instrumentu piedāvājumu plašam investoru lokam, t.sk. individuālajiem (privātpersonām) un institucionālajiem ieguldītājiem;
- 3.2.1.7. publiski informēt par vidēja termiņa aizņemšanās stratēģiju un atbilstoši finanšu tirgus situācijai pēc iespējas sniegt informāciju par plānotajām valsts parāda vērtspapīru izsolēm iekšējā finanšu tirgū.

4. Naudas līdzekļu ieguldīšana

4.1. Naudas līdzekļu ieguldīšanas mērķis un pamatprincipi

- 4.1.1. **Naudas līdzekļu ieguldīšanas mērķis** ir nodrošināt finansiāli efektīvu naudas līdzekļu pārvaldīšanu atbilstoši ieguldīšanas pamatprincipiem, nodrošinot likviditātes riska vadību un ievērojot izdevīgākos ieguldīšanas nosacījumus pieļaujamajiem ieguldīšanas darījumiem.
- 4.1.2. Naudas līdzekļu ieguldīšana ir balstīta uz šādiem **pamatprincipiem**:
- 4.1.2.1. naudas līdzekļu pārvaldīšanu veic tikai Valsts kase un nav pieļaujama līdzekļu nodošana pārvaldīšanā citam līdzekļu pārvaldītājam;
 - 4.1.2.2. naudas līdzekļu ieguldīšanā tiek nodrošināts līdzsvars starp likviditātes un finanšu risku ierobežošanu un pēc iespējas augstāka ienesīguma gūšanu, par nozīmīgāko uzskatot likviditātes un finanšu risku ierobežošanu;
 - 4.1.2.3. naudas līdzekļu ieguldīšanas ietvaros tiek veikti tikai tādi darījumi, kurus iespējams reģistrēt un objektīvi novērtēt ar Valsts kases rīcībā esošajiem līdzekļiem;
 - 4.1.2.4. naudas līdzekļu ieguldīšanas ietvaros pieļaujami tikai tādi darījumi, kuri ir vienlaikus pamatoti ar zināmām vai prognozējamām naudas plūsmām un pieņēmumiem par procentu likmju tendencēm;
 - 4.1.2.5. naudas līdzekļu ieguldīšanas mērķa sasniegšanai darījumi, kuru termiņš ir garāks par 3 mēnešiem, ir pieļaujami tikai ar nosacījumu, ja to izveidotās pozīcijas var likvidēt;
 - 4.1.2.6. veicot ieguldījumu ne *euro* valūtā, šo valūtu iegādājoties ieguldīšanas darījuma veikšanai, tiek nodrošināta atvasināto finanšu instrumentu izmantošana valūtu riska vadībai vienlaicīgi ar sākotnējiem ieguldīšanas darījumiem;
 - 4.1.2.7. veicot darījumu, tiek nodrošināti iespējami izdevīgāki darījuma nosacījumi, darījumu slēgšanai izmantojot darījumu nosacījumu aptaujas metodi (izņemot darījumus regulētajā tirgū – biržās un specializētajās tirdzniecības platformās, kas nodrošina automatisku darījumu nosacījumu izdevīguma salīdzināšanu) izņemot gadījumus, kad līdzekļu ieguldīšana ir noteikta pēc citiem pamatprincipiem, un iepriekš saskaņota ar finanšu ministru;
 - 4.1.2.8. ir pieļaujama vienlaicīga naudas līdzekļu izvietošana un aizņemšanās likviditātes vadības ietvaros, ja tas ir finansiāli izdevīgi lēmuma pieņemšanas brīdī un/vai Valsts kases prognozes liecina, ka tas ir izdevīgi no kopējā naudas līdzekļu vadības viedokļa;
 - 4.1.2.9. tiek ievērots līdzekļu saglabāšanas princips, nepieļaujot, ka visu no ieguldījuma saņemto naudas plūsmu summa ir mazāka nekā sākotnējā ieguldījuma summa, izņemot gadījumus, ja finanšu tirgū pastāv situācija, kad finansiāli izdevīgākais no pieejamajiem ieguldīšanas darījumiem ir ar negatīvu ienesīgumu;
 - 4.1.2.10. ieguldījumi fiksēta ienākuma parāda vērtspapīros tiek veidoti tikai *buy and hold* pieejas ietvaros, kas nodrošina noteiktu ienesīgumu investīciju beigu datumā.

4.2. Naudas līdzekļu ieguldīšanas uzdevumi

- 4.2.1. Saskaņā ar noteikto naudas līdzekļu ieguldīšanas mērķi un pamatprincipiem naudas līdzekļu ieguldīšanā izvirzīti šādi **uzdevumi**:
 - 4.2.1.1. ievērot ieguldījumu struktūras parametrus;
 - 4.2.1.2. noteikt naudas līdzekļu ieguldīšanas darījumu etalonus un regulāri novērtēt finanšu tirgos veiktos ieguldījumus pret tiem.
- 4.2.2. Naudas līdzekļu ieguldīšanas mērķa sasniegšanai un uzdevumu īstenošanai, ievērojot naudas līdzekļu ieguldīšanas pamatprincipus, ir pieļaujama šādu **ieguldīšanas darījumu izmantošana**:
 - 4.2.2.1. naudas līdzekļu noguldījumi uz noteiktu un nenoteiktu laiku (termiņa un beztermiņa noguldījumi), t.sk. kontu atlikumi;
 - 4.2.2.2. ieguldījumi fiksēta ienākuma parāda vērtspapīros;
 - 4.2.2.3. fiksēta ienākuma parāda vērtspapīru pirkšana ar atpārdošanu;
 - 4.2.2.4. valsts parāda vērtspapīru atpiršanas un apmaiņas darījumi.

5. Finanšu risku vadība

5.1. **Finanšu risku vadības mērķis** ir nepieļaut valsts parāda apkalpošanas izmaksu nekontrolētu palielināšanos un ierobežot saistību neizpildes risku Stratēģijas ietvaros noslēgtajos darījumos.

5.2. Finanšu riski tiek vadīti saskaņā ar šādiem **pamatprincipiem**:

- 5.2.1. partnerpušu kredītrisks tiek vadīts, nosakot ieguldījumu struktūras ierobežojumus, kurus nosaka saskaņā ar Valsts kases iekšējiem noteikumiem;
- 5.2.2. valūtu riska ierobežošanai vada tīrā parāda valūtu kompozīcijas atklāto pozīciju;
- 5.2.3. procentu likmju riska ierobežošanai vada valsts parāda procentu likmju struktūru un procentu likmju vidējo svērto fiksēto periodu;
- 5.2.4. pārfinansēšanas risku ierobežošanai vada valsts parāda dzēšanas profilu;
- 5.2.5. likviditātes riska vadības ietvaros apzināt faktorus, kuri var izraisīt likviditātes riska iestāšanos, un savlaicīgi veikt pasākumus likviditātes riska novēršanai, nodrošinot finansējuma pieejamību un pietiekamību finansiālo saistību izpildei;
- 5.2.6. darījumi ar partnerpusēm neregulētajā (ārpusbiržas vai ārpus organizēto tirdzniecības platformu ietvariem) tirgū pēc iespējas tiek veikti uz savstarpēji noslēgtu līgumu pamata.

5.3. Saskaņā ar finanšu risku vadības mērķi un pamatprincipiem finanšu risku vadībā ir izvirzīti šādi **uzdevumi**:

- 5.3.1. noteikt un aktualizēt naudas līdzekļu ieguldījumu struktūras ierobežojumus, kā arī uzraudzīt to izpildi;
- 5.3.2. partnerpušu kredītriska novērtēšanu veikt, pamatojoties uz kredītreitingu un citiem starptautiskā finanšu vadības praksē pielietotajiem riska novērtēšanas kritērijiem (piemēram, finanšu analīzes rādītājiem u.tml.);
- 5.3.3. kredītriska ierobežošanai noteikt, ievērot un uzraudzīt:
 - 5.3.3.1. partnerpusēm pieļaujamos darījumu veidus, darījumu apjoma un termiņa limitus;
 - 5.3.3.2. ieguldījumiem fiksēta ienākuma parāda vērtspapīros emitentu reģionālos un sektoru/ nozaru limitus;
 - 5.3.3.3. partnerpusēm un ieguldījumiem fiksētā ienākuma vērtspapīros kredītreitinga kategorijas limitus;
- 5.3.4. likviditātes riska vadībai noteikt likviditātes rādītājus un nodrošināt to izpildi saskaņā ar Valsts kases Likviditātes nodrošināšanas kārtību;
- 5.3.5. pārfinansēšanas, valūtu un procentu likmju risku vadībai noteikt valsts parāda portfeļa struktūras parametrus un nodrošināt to ievērošanu saskaņā ar 2.2.1.2.-2.2.1.4.
- 5.3.6. izvērtēt papildus likviditātes rādītājiem uzturamās finanšu resursu rezerves nepieciešamību vidējam termiņam, ņemot vērā fiskālos riskus un valsts parāda pārfinansēšanas risku, un iekļaut minēto rezervi Resursu piesaistīšanas pasākumu plānā vidējam termiņam.

5.4. Finanšu risku vadības mērķa sasniegšanai un uzdevumu īstenošanai, ir pieļaujama šādu **atvasināto finanšu instrumentu izmantošana ar vai bez garantijas nodrošinājuma**:

- 5.4.1. valūtu pirkšanas/pārdošanas nākotnes darījumi;
- 5.4.2. procentu likmju nākotnes darījumi;

- 5.4.3. procentu likmju mijmaiņas darījumi
 - 5.4.4. valūtu mijmaiņas darījumi;
 - 5.4.5. valūtu un procentu likmju mijmaiņas darījumi;
 - 5.4.6. naudas plūsmu mijmaiņas darījumi;
 - 5.4.7. opcijas.
- 5.5. Partnerpuses kredītriska ierobežošanai, izdevīgāku atvasināto finanšu instrumentu darījumu nosacījumu nodrošināšanai, kā arī vienlaikus partnerpušu loka paplašināšanai un sadarbības apjomu paaugstināšanai, ievērojot likviditātes vadības prasības, pieļaut līgumu un attiecīgu darījumu slēgšanu, kas paredz garantijas nodrošinājumu.
- 5.6. Regulāri pārskatīt naudas līdzekļu vadību un valsts parāda vadību ietekmējošos finanšu riskus.

6. Sadarbības partneru attiecību vadība

6.1. Valsts parāda vērtspapīru investoru attiecību vadības mērķis un pamatprincipi

- 6.1.1. **Valsts parāda vērtspapīru investoru attiecību vadības mērķis** ir veicināt valsts parāda vērtspapīru investoru bāzes diversifikāciju, tādējādi ierobežojot pārfinansēšanas risku ilgtermiņā.
- 6.1.2. Parāda vērtspapīru investoru attiecību vadība ir balstīta uz šādiem **pamatprincipiem**:
 - 6.1.2.1. nodrošināta informācijas atklātība un regularitāte – aktuālas, pārbaudītas un uzticamas informācijas pieejamības nodrošināšana par Latviju, kas veicina uzticību kā emitentam starptautiskajā finanšu tirgū;
 - 6.1.2.2. nodrošināta mērķtiecīga valsts parāda vērtspapīru investoru loka izvēle un komunikāciju process ar tiem.

6.2. Valsts parāda vērtspapīru investoru attiecību vadības uzdevumi

- 6.2.1. Saskaņā ar valsts parāda vērtspapīru attiecību vadības mērķi un pamatprincipiem valsts parāda vērtspapīru investoru attiecību vadībā izvirzīti šādi **uzdevumi**:
 - 6.2.1.1. nodrošināt regulāras un aktuālas publikācijas par valsts parāda vadību, papildus informējot tos par aktualitātēm un tendencēm Latvijas tautsaimniecībā, finanšu un fiskālajiem rādītājiem un aktualitātēm parāda vadības jautājumos;
 - 6.2.1.2. veikt regulāru starptautiskās valsts parāda vērtspapīru investoru sabiedrības novērtējumu, lai mērķtiecīgi uzrunātu esošo un potenciālo investoru sabiedrību, kuri iegādājas līdzīgu emitentu obligācijas, kā arī organizēt klātienē un neklātienē tikšanās ar tiem;
 - 6.2.1.3. sadarboties ar citām valsts institūcijām kopīgu pasākumu īstenošanā ārvalstīs, kas vērsti uz Latvijas kā labvēlīgas un drošas vietas popularizēšanu ārvalstu tiešo investīciju veikšanai.

6.3. Kredītreitinga aģentūru attiecību vadības mērķi un pamatprincipi

- 6.3.1. **Kredītreitinga aģentūru attiecību vadības mērķis** ir koordinēt kredītreitinga noteikšanas procesu un sekmēt kredītreitinga attīstību.
- 6.3.2. Kredītreitinga aģentūru attiecību vadība ir balstīta uz šādiem **pamatprincipiem**:
 - 6.3.2.1. nodrošināta informācijas atklātība un regularitāte – savlaicīgas, aktuālas, pārbaudītas un uzticamas informācijas sniegšana kredītreitinga aģentūrām par Latviju, lai tā tiktu pilnvērtīgi un korekti atspoguļota aģentūru publicētajos ziņojumos par noteiktā kredītreitinga līmeni;
 - 6.3.2.2. koordinēta pieeja valsts institūciju sagatavotās informācijas un viedokļu iesniegšanai kredītreitinga aģentūrām.

6.4. Kredītreitinga aģentūru attiecību vadības uzdevumi

- 6.4.1. Saskaņā ar kredītreitinga aģentūru attiecību vadības mērķi un pamatprincipiem, kredītreitinga aģentūru attiecību vadībā tiek izvirzīti šādi **uzdevumi**:
 - 6.4.1.1. organizēt kredītreitinga aģentūru pārstāvju regulārās vizītes Latvijā, neklātienē komunikāciju un informācijas apmaiņu ar tiem, kā arī izvērtēt kredītreitinga aģentūru ziņojumu projektu atbilstību iepriekš sniegtajai informācijai;

- 6.4.1.2. sadarbībā ar Ministru prezidenta izveidotās darba grupas, sadarbības uzlabošanai ar starptautiskajām kredītreitinga aģentūrām, locekļiem (ministriju un valsts iestāžu pārstāvjiem) informēt Ministru kabinetu par Latvijas kredītreitingu ietekmējošiem faktoriem un priekšlikumiem kredītreitinga pozitīvas virzības veicināšanai;
- 6.4.1.3. uzturēt aktīvus sadarbības līgumus ar kredītreitinga aģentūrām, vienojoties par abpusēji izdevīgiem līguma nosacījumiem un kredītreitinga noteikšanas maksu;
- 6.4.1.4. nodrošināt un koordinēt aktuālas informācijas par Latvijas tautsaimniecību, finanšu un fiskālajiem rādītājiem un parāda vadības jautājumiem iesniegšanu kredītreitinga aģentūrām.

6.5. Sadarbības finanšu institūciju attiecību vadības mērķi un pamatprincipi

- 6.5.1. Sadarbības finanšu institūciju attiecību vadības **mērķis** ir nodrošināt pastāvīgi pēc iespējas plašāku, drošu un uzticamu Valsts kases sadarbības finanšu institūciju loku, kas nodrošinātu konkurētspējīgus nosacījumus finanšu darījumu veikšanai.
- 6.5.2. Sadarbības finanšu institūciju attiecību vadība ir balstīta uz šādiem **pamatprincipiem**:
 - 6.5.2.1. nodrošināta informācijas atklātība un regularitāte – aktuālas, pārbaudītas un uzticamas informācijas pieejamības nodrošināšana esošajām un potenciālajām Valsts kases sadarbības finanšu institūcijām par Latvijas tautsaimniecību, finanšu un fiskālajiem rādītājiem un parāda vadības jautājumiem, kas veicina uzticību kā emitentam starptautiskajā finanšu tirgū;
 - 6.5.2.2. nodrošināta koordinēta rīcība sadarbības apmēru paplašināšanai ar esošajām Valsts kases sadarbības finanšu institūcijām un līgumattiecību nodibināšanai ar potenciālajām Valsts kases sadarbības finanšu institūcijām valsts parāda un naudas līdzekļu vadības jomā.

6.6. Sadarbības finanšu institūciju attiecību vadības uzdevumi

- 6.6.1. Saskaņā ar sadarbības finanšu institūciju attiecību vadības mērķi un pamatprincipiem, sadarbības finanšu institūciju attiecību vadībā tiek izvirzīti šādi **uzdevumi**:
 - 6.6.1.1. uzturēt regulāru komunikāciju ar esošajām sadarbības finanšu institūcijām, nodrošinot tām regulāru un aktuālu informāciju par valsts parāda un naudas līdzekļu vadības jautājumiem;
 - 6.6.1.2. regulāri izvērtēt iespējas paplašināt sadarbību valsts parāda un naudas līdzekļu vadības jomā ar esošajām sadarbības finanšu institūcijām;
 - 6.6.1.3. paplašināt sadarbības finanšu institūciju loku, informējot potenciālās sadarbības finanšu institūcijas par nepieciešamajām darbībām līgumattiecību nodibināšanai sadarbībai valsts parāda un naudas līdzekļu vadības jomā un attīstot sadarbību identificētajās sadarbības jomās;
- 6.6.2. sadarbības finanšu institūciju attiecību vadībā izmantot starptautiskajā finanšu praksē atzītas metodes un tehnoloģijas;
- 6.6.3. uzturēt sadarbību ar citu valstu parāda vadības aģentūrām pieredzes un informācijas apmaiņas un iespējamo darījumu slēgšanas nodrošināšanai.

7. Noslēguma jautājums

7.1. Atzīt par spēku zaudējušu 2023. gada 11. jūlija Valsts parāda un naudas līdzekļu vadības stratēģiju Nr. 16.

Pārvaldnieks

(paraksts*)

K. Āboliņš

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu